

Kaypi reparanchej uj qhari warmi allinta kawsakushaspa mana allin kawsayman urmaykusqankuta. Chantá reparallanchejta angelesqa Lotta waturikunku, ninkutaj chay llajtamanta ayqenankuta. Lotqa ayqekun chay Sodoma llajtamanta, warminwan wawasninwan ima. Chaymantataj chay llajtakunaqa jasut'isqaspuni karqanku. Chaymanta kay t'aqapeqa Lotpa jatun juchanmanta willawanchej. Chaypajtaj ñawirisunchej, Génesis 19:1-3. Chaypi nin:

¹⁻²Ña chhapuyaykushajtinña, iskaynin ángeles Sodomaman chayarqanku. Lotqa Sodoma llajtaman yaykuna punkupi tiyakusharqa, maypichus runas tantakojpuni, chaypi. Paykunata rikuytawantaj sayarikorqa; ñawpaqenkuman k'umuykukorqa pampaman umanta chayachinankama, nerqataj: Wiraqochisniy, kunan ch'iseqa noqa kamachiykichejpa wasimpi qheparikuychej ari, chakisniykichejtapis mayllarikunkichej, q'ayataj tutamanta ripullankichej, nispa. Paykunatajri nerqanku: Mana, imaynatapis jawapi kallasqayku, nispa.³Chaywampis Lotqa nillaraqapuni qhepakunankuta. Paykunataj paywan wasinman rerqanku. Wasinman chayaspa, Lotqa sumaj mikhunata wayk'uchiporqa, jinallataj ruwaporqa mana levadurayoj t'antata, paykunataj mikhorqanku. Génesis 19:1-3.

Lotqa chheqan runapaj qhawasqapuni karqa, chayrayku ama paymanta qonqakunachu. Pay chheqan runa kasqanta mana uyarispallachu yachanchej, mana chayqa qhelqachisqapi chaymanta sut'inchawanchej. Apostol Pedro iskay kaj qhelqasqampi chaymanta willawanchej. 2 Pedro 2:7-8. Kaypi Lotmanta sut'inchawanchej nintaj: ***Jinapis cheqan runa Lotta chay wañuymanta ayqecherqa, pichus sonqompi mayta llakikorqa chay millayta ruwajkunaj sajra ruwasqasninkumanta, chayta.*** ⁸***Chay cheqan runaqa paykuna ukhupi tiyakuspa, sapa p'unchay sonqompi mayta llakikoj, chay may sajra ruwasqankuta rikuspa, uyarispataj.***

Lotqa Sodoma llajtapi tiyakorqa chaywanpis manapuni kusionqachu karqa. Imaraykuchus chay Sodoma llajtaman ripusqanqa manapuni allinchi karqa paypaj. Chaypi tiyakusqanmantapacha tukuy familian ch'eqerapuyta qallarinku. Chaytaj manapuni paypaj allinchi karqa.

Kunan p'unchaykunapi kikillantaj, ashkha runakuna salvasqa kayta atinku. Chaywampis paykunaj munasqankuman jina kawsasqankupi paykunapis familiankuta pierdeyta atinku. Mana allintaj purej runaqa mana allimpaj qhawachikun, chantá familianpis paymanta karunchakun. Chay jina kawsayniyoj hermanokunata ashkhata rikunchej. Uj p'unchay uj Pastor uj waynuchuan parlarisqanku, chay waynuchutaj nisqa: noqaqa tatay wañupunanta suyashani, pay wañupujtintaj manaña hermanochu kasaj nispa. Pastor chaymanta allinta tapuykojtintaj, chay waynaqa nisqa: tatayqa capillapi hermano jina wasipitaj manchay sajra, chayrayku hermano kayqa puraj uyaspajcha kanman nini nispa nisqa. Chay tataqa mana allinta kawsasqaranku wawanta iskayrayachin. Chay jawaqa payta manallataj waj kawsaqekunapis respetankuñachu. Imaraykuchus kawsaynenqa mana Tata Diospaj jinachu karqa. Kayman rijch'asqallataj karqa Lotpa kawsaynin, paypis familiaanta pierdellantaj.

Kunan pikunachus Lotta visitarqanku chaykunaqa purisqankupi ch'ichi chakischa kashankuman karqa. Paykunaqa chachisninkuta mayllakunanku karqa. Chay usuta ruwaj kanku unay watasmanda pacha. Chakinkuta mayllakunakupajqa pichis wasinman wajyarikojpuni chaypitaj yakuta jaywanan karqa.

Kaypi reparasqanchejman jinaqa, Lot llajta punkupi tiyashan, pikunataj chay jina llajta punkupi tiyaj kanku. Lotqa mana chaypi tiyakojllachu riporqa mana chayqa chaypi paykunaj kawsasqankuman jina kawsarqa, chay politikaman sat'ikorqa. Chayrayku payqa uj juez jina chay punkupi tiyasharqa. Visitasqa paypa wasinman chayashanku. Paytaj wasinman wajyarikun. Chaywampis chay visitasqa mana munaj jinalla yaykorqanku, paykunaqa jawallapi qhepakuyta munarqanku, mana Lotta rabiachiyta munaspa. Paykunaqa Lotpa mikhunata jaywasqanta mikhorqanku.

Kunanqa kay visitasqa sumajta mikhuykunku, paykunaqa ñawpajta Abrahamwan mikhorqankuña, kunantaj Lotwanñataj mikhushallankutaj. Chay mikhun jinataj paykunaqa nisqanku, jawapi qhepakunankuta, noqaykoqa plazapi qhepakusqayku nispa nisqanku. Chayta uyarispa Lot, paykunaman nisqa, chayqa manapuni allinchi kanman. Ancha peligroso kanman nispa nisqa.

Munasqa kawsaqe kunan p'unchaykunapi ashkha chay jatuchaj llajtakuna Sodoma nisqa sutiyojkuna kankuman karqa. Imaraykuchus manapuni callepi puñukuyta atinkuchu. Cheqamanta chay jatuchaj llajtakunapeqa manaña ch'isin purinapaj jinachu. Ari? Ashkha warmikuna sapallanku tiyakunku, sapa culto ch'isintaj manaña iglesiaman riyta munankuchu, imaraykuchus ancha peligroso kasqanrayku manchachikunku. Maypichus tuyakunku chay punkutapis sumajta ukhunmanta tiskimunku, q'ayantin paqarinkama ichari?. Kay tukuyta rimaricherqanku Lottaqa chay visitasqa. Sodoma llajtaj kawsaynenqa llakiypuni karqa. Chaypajtaj, ñawirisunchej Génesis 19:4-5. Chaypi nin:

⁴Manaraj puñushajtinku, Sodoma llajtayoj tukuy qharis, maltun waynas, machu runasnintin Lotpa wasinta muyuykorqanku. ⁵Lottataj qhaparerqanku: Maytaj kunan ch'isi wasiykiman chayamorqanku, chay qharis? Paykunawan puñuyta munayku. Orqhomuy, nispa. Génesis 19:4-5.

Kayqa cheqamanta millay ch'ichipaj qhawasqapuni, kay juchaqa manapuni allimpajchu qhawachin Sodoma llajtataqa, chayrayku chaymantapacha kunankama, tukuy juchata Sodoma llajtapi juchata jinapuni qhawanku. Sodoma llajtapeqa manapuni ni uj iglesiallatapis ruwayta munasqankuchu, imaraykuchus anchapuni jucha karqa chayrayku. Munasqa kawsaqe, Tata Diosqa qhelqachisqannejta sinch'ita k'amiwanchej, juchamanta. Chayrayku Sodoma llajtaj juchanqa Diospa ñawpaqempeqa mana qhawarinapaj jina kasqa.

Lot maypachachus chay llajtaman rishaspaqa manacha reparanmanchu karqa imayna llajtachus kasqanta. Chayman chayaspataj payqa repararqa chaypi kawsayqa mana allinchu kasqanta, ni p'unchaypis manchachikujchu kanku p'enqayta kawsaj kanku. totqaWawasninta chay llajtapi uywarqa. chaypi tiyakorqa, imaraykuchus payqa repararqa chay llajtaqa manchay k'achita kasqanta, chay callesnin, chanta avenidasnin ima, jawamanta qhawasqaqa manchay tiyakunapaj jinapuni kanman karqa, Lottaj paykunaj kawsasqankuta mana repararqachu. chaywanpis kay llajtaj juchanqa millay kasqa, chayrayku Tata Diosqa paykunata jasut'ispa chinkarparichenqa.

Kunanqa kaypi allinta qhawarinachej. Chayman rijch'asqata kunanqa llajtasninchejpi runa masis kashanku. Ñawpajta mayqen juchatachu

millasypaj qhawaj kanchej, chaykunata kunanqa manaña millaypajchu qhawanku, astawanqa allin ñawiwampuni qhawanku chayman jinata kawsakunku. Astawanqa manapuni allinchu kashan, maypachachus iglesiapi chay juchaman jina kawsayta munanku chay. Mashkha iglesiakuna juchapi jinalla kawsakushanku chayqa manchay llakiypuni kashan. Noticianejta willamunku jawa suyukunamanta, astawanqa jaqay Estados Unidos cheqapi ninku uj iglesia kasqanta tukuy pikunachus qhari kashaspa warmiman tukosqanku nin. (paykunatataj homoxesuales nispa ninku) Pastorninkupis paykuna kikillantaj kasqanta ninku, chayqa manapuni allinchu Tata Diospa ñawpaqempeqa. Paykunaqa mana p'enqakuspa imatapis ruwashallanku.

Munasqa kawsaqe, Sodoma, Gomorramanta yachacheyqa kunan kay tiempo runakunapaj. Diosqa mana allin ñawiwanchu qhawan chay juchawan chapusqa iglesiataqa. Ichachus wakinkuna ninku, Diospa wawan kaspaña atillanchej juchatapis ruwayta nispa, chaywampis mana jinachu kashan. Diosqa chayta nin. Manapuni allinchu nispa. Chheqamanta chay jinataqa manapuni ruwasunmanchu. Kay Sodoma llajtapiri chay jina juchapipuni kawsakorqanku. Kunanqa ,Ñawirisunchej Pabloj qhelqasqan cartapi, Romapi kaj iglesiaman. 6:1-2. ***Chaypi nin: Kunan ima nisuntaj? Juchallillasumpunichu Diospa qhasilla k'acha yanapaynin astawan ashkhayanampaj? Chaymantaj kutichin: Ni imarayku. Juchapajqa wañorqanchejña. Imaynatataj juchallapipuni kawsasunri?***

Pablo nin: ni imarayku. Kunan p'unchaykunapi wakinkuna ninku, Diosta qhatej kaspapis, juchapi kawsakuyta atisqallankuta, chayqa manapuni allinchu kashan, pantaykushankupuni chayjinata yuyaspaqa. Mana noqanchejqa kay sodomapi jina juchapi kawsakuyta atisunmanchu. Sodoma llajtallapi chayjinataqa kawsarqanku, chay llajtakunatataj Dios jasut'ispa chimkarparicherqa. **Munasqa kawsaqe** ama yuyaychu Diosqa aswan munakuyniyoj kunan kasqanta, jaqay wataspi kuna wataspi Diosqa kikillampuni. Chay tukuywampis Jesucristo juchasapasta munakumpuni, chaywampis maypachachus chay runa juchanta saquespa payman kutirikojin, Jesucristoqa chay runata llimphuchan waj jinaman tukuchin. Jesús kay pachapi kashajtin juchasapa runakuna payman chimpaykorqanku khuchichakoj warmis. Paykunata Jesusqa juchankuta pampacharqa. Paykunaqa manaña juchallerqankuña. Chay

khuchichakuj warmispis manaña unay kaj kanku jinata kawsankuñachu. Paykunaqa wajinaman tukuchisqa karqanku. Ashkha runakuna ajinata juchankumanta kacharichisqa karqanku. Wakinkunaqa Jesusta qhatiyta munaspa impuesto cobranasninkuta saqerqanku.

Munasqa kawsaqe sichus qampis kunampacha Jesúsman chimpaykuwaj chayqa. Qantapis payqa perdonasunkiman, kawsayniykitataj mosojman tukuchinman. Ari? Ichachus qan cartanejta willarimuwaykuman mosoj kawsaypi kawsakushasqaykita. Chayrí ichachus mana allin ñawiwán qhawasunku kawsaqesniyki chaymanta. **Munasqa kawsaqey.** Chaytaqa ama kasuychu, imanisunchunkupis qanqa riy ñawpajman Tata Diosta qhatikuspa. Kunanqa imapitaj qepakurqa Sodoma, Gomorra llajtawanri chayta aswan yachanapaj qhawarinallataj Génesis 19:6-7. Chay nin:

⁶⁻⁷Chantá Lotqa llojserqa wasinta sumajta wisq'aykuspa paykunawan parlay, nerqataj: Wawqesníy, ama chay jina millaytaqa ruwaychejchu ari; mana allinchu chayqa. Génesis 19:6-7.

Chay Sodoma llajtayoj runakunaqa jawapi kasharqanku. Chay visitasniykita noqaykuman apamuwayku nispa. Lot chayta mana allin ñawiwanchu qhawan, payqa unay watakunataña chaypi tiyakorqa chaypis juchata jinapuni qhawarqa, chaymanta Vs. 8 nin:

Tiyapuwan iskay ususisniy; paykuna manaraj qhariswan kankurajchu. Paykunata orqhomusqaykichej, paykunawantaj munasqaykichejta ruwaychej. Kay runastarí amapuni llankhaykullaychejpischu, paykuna wasiymán chayakamusqankurayku, nispa. Génesis 19:8.

Chay tiempopi pillapis wasinman visita chayajtaqa sumajta qhawanan karqa, chayman rijch'aqata Lotpis ruwayta munashan, chay visitasta jark'ayta munaspa imatataj ruwayta munashan Lot. Chaypaj qhawarinachej Vs. 9-11. Chaypi nin:

⁹Chay runastajrí kuticherqanku: Jatariy chaymanta. Qan karu llajtayoj runachu noqaykuta kamachiwasqayku? Kunanqa astawan mana allinta qanta ruwasqayku paykunamanta nisqaqa, nispa. Paykunataj Lotman maqaj phinkiykuspa, punkuta loqhej qayllaykorqanku. ¹⁰Lotpa wasinman chayakamojkunatajrí makinkuwan Lotta wasiman

aysaykorqanku, punkutataj wisq'aykamorqanku. ¹¹*Chantá ciegoyarparicherqanku chay wasi jawapi tukuy kajkunata. Jinamanta runasqa sayk'unankukama punkuta mask'arqanku, imaraykuchus ñawisninku mana rikorqachu. Génesis 19:9-11.*

Lot mana munasqannrayku chay runakunaqa aswan paypa contranta oqhariykukorqanku. Chaymanta aswan yachananchejpaj qhawarinachej Vs. 12- 14 chaypi nin kayjinata:

¹²*Lotmantajrí chay iskay angelesqa wasin ukhupi nerqanku: Astawan ayllusniyki tiyapusunkichu kaypi? Kunanqa churisniykita, ususisniykita, tolqasniykita, piniykichá tiyapusunki kay llajtapi, chaytawan kaymanta karuman pusakapuy.* ¹³*Noqayku kay tukuy llajtata chinkarparichisqayku, imaraykuchus ashkhaña quejas tiyan Tata Diospa ñawpaqempi kay llajtayojkunaj contrampi. Chayrayku Tata Diosqa kachamuwayku kay llajtata chinkarparichinaykupaj, nispa.* ¹⁴*Jinapi Lotqa usqhayta rerqa, ususisninwan casarakunanku karqa, chay qharisman willaj, nerqataj: Jatariychej usqhayta, kaymanta ayqeychej; kay llajtataqa Tata Dios chinkarparichenqa kasqa, nispa. Tolqasnintajrí chayta mana creespa, mana kasorqankuchu, chanseyakusqanta yuyaspa. Génesis 19:12-14.*

Lotqa mana allin kawsaypichu kashan, p'enqaypi payta rikhuriykuchishanku. Payqa unay watakunataña chay llajtapi tiyakusqa, payqa qhawallasqa chay juchapi tiyakoja, wawankunapis wiñasqanku, wakin wawankunaqa chay llajtayoj runakunawanchus jina casarakusqankupis. Kunan Lot chay k'amiykunata Señormanta jap'ispa, payta nerqanku chay llajtamanta ayqenanta, chaytataj payqa tolqasninman willarqa. Jaku ripunachej kaymanta, Tata Dios kay llajtata jasut'ispa chinkarparichenqa nispa. Chay tolqasninta chaymanta asikunku. Paykunaqa manapuni creerqankuchu chay nisqanta, qanta rejsiyku Lot llullakushanki nispa nisqanku. Kayqa qampa llajtaykipuni maymantaj kaymanta ayqewajri, kay llajtaj kawsayninta allimpaj qhawashaspachus ayqeyta munashanki, nispa nisqanku. Lotqa paypa munayninman jinallapuni chaypi tiyakusharqa mana Tata Diospa munayninman jinachu. Manallataj payqa Diospa wawan kasqanta uj testimoniopi jina rikuchisqachu, chayrayku ni uj almata ganasqachu. **Munasqa kawsaqe** sichus pipis paypa munayninman jinalla kawsakunman chayqa manapuni almasta ganayta atinmanchu kunan

p'unchaykunapipis kikillantaj. Chaytataj kunan kawsasqanchejpipis rikushanchej.

Kunanqa ichachus wakinkuna noqanchejmanta, Habran jina kasunman. Nisunmantaj Lotqa mana salvasqachu kasqanta. Yachanchejña Apostol Pedro iskay kaj qelqasqampi niswasqanchejta, Lotqa chheqan runapaj qhawasqa kasqanta. Chay Sodoma llajtapitaj mana chheqan runa kayninman jinachu kawsasqa. Kunantaj chay llajtamanta payqa llojsiponqa. Paywan ayqekorqanku warmin chanta chay iskay warmi wawasnin ima. Chaymanta astawan yachananchejpaj ñawirisunchej Vs. 15-16. Chaypi nin:

¹⁵.Ña sut'iyamushajtintaj, angelesqa Lotman nerqanku may apurasqata: Usqhayta ripuy; pusakapuy warmiykita, iskaynin ususisniykitawan manachus wañuyta munanki chayqa, kay llajtata chinkachishajtiyku, nispa.¹⁶Lot mana usqhayta puririyta aterqachu; chayrayku angelesqa Lotta, warminta, iskaynin ususisninkutawan makisninkumanta llajtamanta jawaman aysarqanku, Tata Dios paykunata khuyakusqanrayku. Génesis 19:15-16.

Kaypi reparanchej uj runata chay runataj Diospa wawan, kunantaj kaypi reparasqanchejman jinaqa manasina Diospa wawanchu kasqa. Chaywampis Apóstol Pedro nin Lotqa chheqan runa kasqanta. Payqa chheqan runa karqa Abrahanta qhatista chantá Diospi creesqanrayku, chantá Diosman jaywanata jaywasqanrayku ima. Chaywampis Diosqa munakuyniyoj kaspapa payman chay munakuyninta rikucherqa. Chayrayku chay llajtamanta orqhomorqa. Vs. 17 nin kay jinata:

¹⁷.Llajtamanta jawapiña kajtinku, ujnin ángel nerqa Lotman: Kunanqa usqhayta ayqekuy ama wañunaykipaj. Ama qhepaykita qhawarikamuspa, sayaykachallankipischu chay valle ñanta risqaykipi. Cheqanta rinki orqosman, manachus wañuyta munanki chayqa. Génesis 19:17.

Kaypi qhawasqanchejman jinaqa Lot mana llojsiyta munanchu, Vs. 18-20 chaypi nin kay jinata:

¹⁸.Lottajrí nerqa: Mana. Uyarillawaychej, wiraqochisnáy. ¹⁹.Qankuna anchatapuni khuyakuwankichej; noqawan may k'acha kankichej kawsayniyta libranawaykichejpaj. Noqarí mana orqosmanqa riymanchu;

sajra kajqa ñanllapiraj taripawanman, wañuymantaj. ²⁰*Qhawariychej, jaqaypi uj juch'uy llajta kashan, qayllallapitaj. Niwaychej ari chayllaman ayqekunaykuta. Chayqa juch'uyllamin, chaypitaj mana wañusajchu. Génesis 19:18-20.*

Lotqa chay llajtamanta llojsimonqa chaypis payqa manchachikorqa chay ch'inman riyta. Chayrayku payqa ayqekun uj llajtita Zoar nisqa sutiyojman. Sodoma llajtamanta ayqesharqa chaypi yuyaynimpeqa karqa watejmanta kutiykuy.

Kunanqa Tata Dios chay llajtataqa chinkarparichinña. Chaywampis mana chaypichu tukukun, waj imatawanraj willawanchej. Chaytaj kashan Lotpa warminwan, chantá wawankunawan ima. Warminqa qhepata qhawasqanrayku kachiman tukupun. Kaypi t'ukurisunman. Imaraykutaj Lotpa warmin qhepata qhawarqari? Iskay imakunapi t'ukurisunman. **Ñawpajta**, qhepata qhawarqa imaraykuchus chay llajtamanta mana llojsimuyta munarqachu chayrayku. Payqa ichachus chay Sodoma llajtata manchayta munakorqa. Lotpa warmin kasqanraykupis Sodomatapuni aswan munakusqanta reparanchej. Wakinkuna nisqankuman jina, ichachus payqa chay llajtayojkuna jina kayta munarqa. Chay tukuywampis reparanchej payqa chay llajtata munakusqanta. Chantapis chay llajtapi kallaraqankutaj uj qotu runakuna paykunaqa religiones nisqakunata estudiaj kanku. Lotpa warminpi ichachus chay tukuypi sat'isqa kanman karqa. **Munasqa kawsaqe** payqa manapuni chay llajtamanta llojsiyta munarqachu. Sonqonqa chayllapipunmi kasharqa. Pay llojsimorqa chaypis sonqonqa chay llajtallapipuni kasharqa.

Kayqa noqanchejman sumajta yachachiwanchej. Ashkhas ninku Señor kutimullanmanña nispa, chaywampis manataj payta suyanankupaj jinachu kawsashanku. Domingo paqarinkuna cultuman riytapis mana munallankuchu. Ch'isisnimpipis manallataj riyta munankuchu imaraykuchus aswan munakunku telebisionta qhawayta, novelasta qhawayta aswan munanku. Chay tukuyta qhawanankurayku mana iglesiaman riyta munankuchu. **Munasqa kawsaqey** Señor Jesucristo jamojtenqa telebisiontapis saqesumpuni. Chanta tukuy kapuyninchejta ima. Chaymanta kayta tapuriyki. Chay tukuy kapuyniykita saqenaykimanta sonqoyki nanasunkichu?

Noqaqa kaytapis tapukullanitaj, chaywampis ichachus manaray kay pachamanta usqhayllata ripuyta munaymanchu. Munayman kay qheparikuyta imaraykuchus kashanku kawsaqesniykuna paykunawan kawsarikunaypaj. Chantapis kay yachakuykunatapis manallataj saqeymanchu, munasunman kaykunamantapis aswan yachakuyta. Tata Dios munanqapunichá aswan yachakunanchejtaraj. Chaywampis **kawsaqey** sichus Señor wajyawasun chayqa tukuy imata saqenanchejpuni tiyan. Ichachus qanpata wasiykipi tiyan chayrí waj imakunachus chaykunatapis saqenanchejpuni tiyan mana q'ewakuspa. Lotpa warminri chay tukuyta mana saqeyta atispa qhepanta qhawarparerqa.

Chantapis Lotpa warmenqa mana Diospi creerqachu, Dios paykunaman nerqa chay llajtamanta llojsinankuta, mana nerqachu qhepata qhawanankuta. Lotqa mana qhepata qhawarqachu imaraykuchus Diospa nisqampi creerqa. Chaywampis llakiy kayqa, Lotpa warmin mana chayta creerqachu. Mana payqa Diospa wawanchu karqa chayrayku chay llajtamanta mana llojsimuyta munarqachu. Chayrayku kachiman tukuspa qhepakaporqa. Ari kunanqa kaykamallaña kachun, dios tatanchej yanapasuchun